

KAYBOLAN OYUNCAK DÜKKÂNI

Edmund Crispin, asıl adıyla Robert Bruce Montgomery, 1921’de Buckinghamshire’da doğdu. 1943’te Oxford, St. John’s College’dan mezun olduktan sonra aralarında Kingsley Amis ve Philip Larkin’in de olduğu ünlü bir edebiyat çevresine girdi. Edmund Crispin adıyla dokuz polisiye roman, kırk iki kısa hikâye yazdı. Polisiye alanında şöhret elde eden Montgomery aynı zamanda başarılı bir piyanist ve bestekârdı.

Montgomery 1967’den sonra *Sunday Times* için polisiye kitap eleştirileri yazdı, pek çok bilimkurgu antolojisinin editörlüğünü üstlendi. 1950’lerdeki altın çağından sonra emekliye ayrıldı ve 1978’deki ölümüne dek Devonshire’da yaşadı.

Burçin Karamercan, Kadıköy Maarif Koleji ve Boğaziçi Üniversitesi İdari Bilimler Fakültesi Ekonomi Bölümü’nden mezun oldu. 1987-1997 arasında Eczacıbaşı Grubu, Unilever ve British Airways’de çeşitli pozisyonlarda görev aldı. 1997 yılından itibaren vizyonunu, “İnsanların ve Organizasyonların Yüksek Tatminli bir Performansa Ulaşmaları” yönünde değiştirerek, kurumlar ve insanlar için değişim yönetimi alanında çalışmaya başladı. Yaklaşık 25 yıldır, 40’tan fazla küresel şirket ve her seviyede 12.000’den fazla yönetici ile çalışan Karamercan liderlik, iletişim, kariyer ve kişisel gelişim ile bire bir koçluk konularında uzmanlaşmıştır. Uluslararası Koçluk Federasyonu ICF üyesidir. Ekim 2019’da “Duygusal Zekâ” (EQ) konusunda dünyanın ilk ve en büyük uluslararası organizasyonu Six Seconds’ın Türkiye partneri olan *Hayatın Ritmi Koçluk&Eğitim&Danışmanlık* şirketinde iş ortağı oldu. Değişim yönetimi vizyonu içinde, gönüllülük alanında etkin çalışır. Bir STK gönüllüsü olarak Zekeriyaköy Spor Kulübü’nün kurulmasında rol almış ve yedi sene başkanlığını yapmıştır.

Evli ve bir kız çocuğu annesidir.

Başlıca çevirileri: Peter Ackroyd: *Cinayet Sanatı*, Beverly Clearly: *Ramona ile Babası*, Lynne Reid Banks: *Dolabın Esrarı* ve Edmund Crispin: *Kaybolan Oyuncak Dükkânı*.

EDMUND CRISPIN

**Kaybolan Oyuncak
Dükkânı**

Roman

Çeviren
Burçin Karamercan

YAPI KREDİ YAYINLARI

Yapı Kredi Yayınları - 5825
Edebiyat - 1674

Kaybolan Oyuncak Dükkânı / Edmund Crispin
Özgün adı: **The Moving Toyshop**
Çeviren: **Burçin Karamercan**

Kitap editörü: **Ümran Özbacı**
Düzeltili: **Filiz Özkan**

Kapak tasarımı: **Nahide Dikel**
Grafik uygulama: **Merve Çakıroğlu**

Baskı: A4 Ofset Matbaacılık San. ve Tic. A.Ş.
Otosanayi Sitesi Yeşilce Mah. Donanma Sok.
No: 16 Seyrantepe - Kağıthane / İstanbul
Telefon: (0 212) 281 64 48
Sertifika No: 44739

Çeviriye temel alınan baskı: HarperCollins, Londra, 2015
1. baskı: İstanbul, Temmuz 2021
ISBN 978-975-08-5093-6

© Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş., 2018
Sertifika No: 44719

Copyright © Rights Limited, 1946

Bu kitabın telif hakları AnatoliaLit Ajans aracılığıyla alınmıştır.

Bütün yayın hakları saklıdır.

Kaynak gösterilerek tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş.
İstiklal Caddesi No: 161 Beyoğlu 34433 İstanbul
Telefon: (0 212) 252 47 00 Faks: (0 212) 293 07 23
<http://www.ykykultur.com.tr>
e-posta: ykykultur@ykykultur.com.tr
[facebook.com/yapikrediyayinlari](https://www.facebook.com/yapikrediyayinlari)
twitter.com/YKYHaber
[instagram.com/yapikrediyayinlari](https://www.instagram.com/yapikrediyayinlari)

Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık
PEN International Publishers Circle üyesidir.

İÇİNDEKİLER

Not • 9

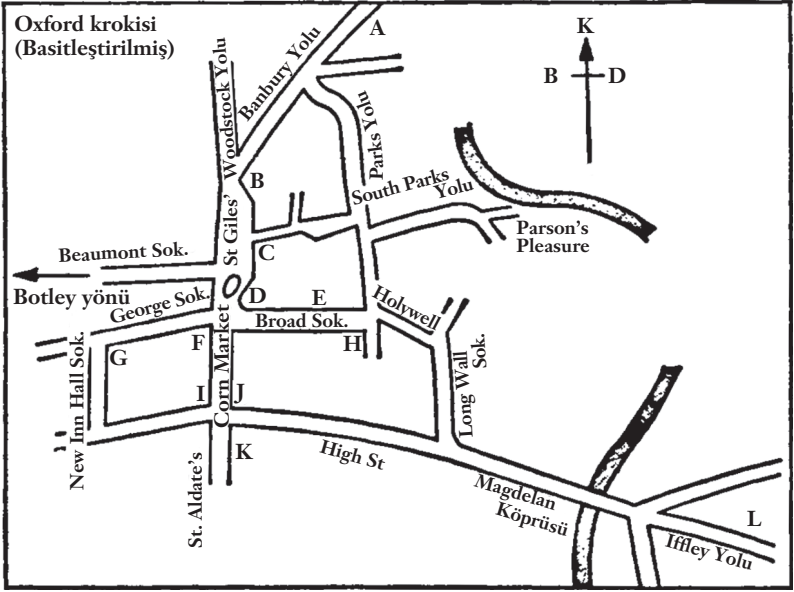
1. Sinsi Şairin Bölümü • 13
2. Şüpheli Profesörün Bölümü • 30
3. Samimi Avukatın Bölümü • 43
4. Kızgın Jane Austen Hayranı'nın Bölümü • 58
5. Görünmez Tanığın Bölümü • 76
6. Değerli Kamyoncunun Bölümü • 90
7. Hoş Genç Hanımın Bölümü • 107
8. Eksantrik Milyonerlerin Bölümü • 120
9. Kötü Niyetli Medyumun Bölümü • 136
10. Kesintiye Uğramış Seminerin Bölümü • 151
11. Nevrotik Doktorun Bölümü • 167
12. Kayıp Halkanın Bölümü • 184
13. Dönen Profesörün Bölümü • 201
14. İleri Görüşlü Hiciv Ustasının Bölümü • 217

*Philip Larkin'e,
dostluk ve saygıyla*

Not:

Sadece en saf insanlar bu hikâyedeki olayların ve karakterlerin kurgu olmadığını düşünecektir. Eski ve asil şehir Oxford'un, İngiltere'nin tüm kentlerinin alışılmadık olaylarının ve karakterlerinin atası olduğu doğru. Ama her şeyin de bir sınırı var.

E.C.

Semboller

- A. Oyuncak dükkânı (ikinci konumu)
- B. St. Christopher's
- C. St. John's
- D. Balliol
- E. Trinity
- F. Lennox
- G. Mace and Sceptre
- H. Sheldonian
- I. Rosseter'in ofisi
- J. Pazar
- K. Karakol
- L. Oyuncak dükkânı (ilk konumu)

1

Sinsi Şairin Bölümü

Richard Cadogan tabancasını kaldırdı, dikkatlice nişan aldı ve tetiği çekti. Patlama önce küçük bahçeyi inletti, ardından suya düşen bir çakıl taşının etrafındaki genişleyen halkalar gibi, St. John's Wood'un banliyölerinde, yoğunluğu gitgide azalan bir gürültü patırtıya neden oldu. Yaprakları sonbahar ışığında kahverengi ve altın sarısı görünen kurum kaplı ağaçlardan, ürkmüş kuş sürüleri havalandı. Uzaklarda bir köpek havlamaya başladı. Richard Cadogan yerinden kalkıp hedefe gitti ve onu keyifsizce inceledi. Hedefte tek bir iz bile görünmüyordu.

“Iskaladım” dedi dalgın dalgın. “Olacak şey değil.”

Birinci sınıf edebiyat yayıncılarından biri olan Bay Spode (Spode, Nutling, and Orlick yayınevinden) –muhtemelen dikkat çekmek için– pantolon cebindeki paraları şingirdattı. “İlk bin için yüzde beş” dedi. “İkinci binde ise yedi buçuk. Bundan daha fazlasını satamayız zaten. Avans da yok.” Hafifçe öksürdü.

Cadogan yerine döndü ve hafif bir şaşkınlıkla tabancasını inceledi. “Bunları hedeflememeli tabii ki” dedi. “İnsan içinden geldiği gibi davranmalı.” Keskin hatları, kalkık kaşları ve koyu renk gözleri olan, sert bakışlı, cılız bir adamdı. Bu Kalvinist görüntüsü yanıltıcıydı; çünkü Bay Cadogan aslında sıcakkanlı, rahat ve romantik bir adamdı.

“Bu sana uyacaktır sanıyorum?” diye devam etti Bay Spode. “Her zamanki gibi.” Bir kez daha gergin bir şekilde

hafifçe öksürdü. Bay Spode para konuşmaktan her zaman nefret ederdi.

Cadogan iki büklüm olmuş, yerde ayaklarının dibindeki kuru çimende açık duran kitabı okuyordu. “*Tabancayla her türlü atışta,*” diye okudu, “*atıcı tabancaya değil hedefe bakar.* Hayır. Avans istiyorum. En az elli pound.”

“Tabancalarla ilgili bu takıntın da nerden çıktı?”

Cadogan hafif bir iniltiyle doğruldu. Otuz yedi yılın her ayını vücudunda hissediyordu. “Bak” dedi. “İkimiz de aynı anda aynı konudan bahsederseniz daha iyi olacak. Bir Çehov oyunu oynamıyoruz. Ayrıca biraz kaçamak cevaplar veriyorsun. Senden avans istiyorum, elli pound.”

“Nutling... Orlick...” Bay Spode rahatsızlıkla kıpırdandı.

“Hem Nutling hem de Orlick efsanevi ve inanılmazlar.” Richard Cadogan sağlam duruyordu. “Her ikisi de kendi kötülüğünün, cahilliğinin ve zevksizliğinin suçunu üstlenmek için icat ettiğin günah keçileri. Ortak kaniya göre yaşayan en ünlü üç şairden biriyim, hakkımda yazılan üç kitapla (hepsi korkunç, ama boş ver) ve 20. yüzyıl edebiyatının tüm anlatımlarında uzun methiyeler düzölmüş biri olarak karşıdayım...”

“Evet, evet.” Bay Spode gelmekte olan bir otobüsü durdurmak istemiş gibi elini kaldırdı. “Şüphesiz ki, çok ünlüsün. Evet.” Gergin gergin öksürdü. “Ama maalesef bu, herkesin senin kitaplarını aldığı anlamına gelmiyor. Halk kültürsüz ve şirket bunu kaldırabilecek kadar zengin değil, o yüzden—”

“Tatile gidiyorum ve *paraya ihtiyacım var.*” Cadogan başının üzerinde uçan bir sivrisineği eliyle kovaladı.

“Evet, tabii ki. Ama elbette... Biraz daha güfte? Danslar için?”

“Sana şu kadarını söyleyeyim sevgili Edwin...” Cadogan burada yayıncısının göğsüne hafifçe dokundu, “Bir dans şarkısı güftesi için aylarca düşündüm çünkü ‘İngiliz’le kafiyeli bir kelime bulamadım...”

“Dingiliz” diye âcizce önerdi Bay Spode.

Cadogan adama küçümseyerek baktı. “Ayrıca” diye devam etti. “Hayatımı dans sözleri yazarak kazanmaktan da sıkılmış ve yorulmuş durumdayım. Desteklemem gereken yaşlı bir yayıncım olabilir...” Yeniden Bay Spode’un göğsüne hafifçe dokundu, “ama benim de sınırlarım var.”

Bay Spode mendiliyle yüzünü sildi. Yüzü neredeyse tam bir yarım daire şeklindeydi; kaşları o kadar kalkıktı ki neredeyse kel kafasına ulaşıyordu, burnu bir kanca gibi içe, çenesi de zayıf ve acınası bir şekilde boynuna doğru katlanıyordu.

“Belki” diye mırıldandı, “yirmi beş pound?..”

“Yirmi beş pound! Yirmi beş pound!” Cadogan tabancasını tehditkâr bir şekilde salladı. “Yirmi beş pound ile nasıl tatil yapabilirim? Bayatlıyorum burada sevgili Edwin. Bu St. John’s Wood’dan bıktım. Hiç yeni fikrim yok. Bir sahne değişikliğine ihtiyacım var – yeni insanlar, heyecan ve maceraya. Aynı Wordsworth’ün son zamanları gibi. Manevi sermayemden besleniyorum.”

“Wordsworth’ün son zamanları.” Bay Spode önce kendi kendine kıkırdadı, sonra uygunsuz bir şey yapmış olduğundan şüphelenerek aniden sustu.

Ama Cadogan aldırmadan söylevine devam etti. “Aslında canım biraz romantizm istiyor. İşte *bu yüzden* tabancayla atış yapmayı öğreniyorum. Eğer bana elli poundu vermezsen, belki aynı nedenle seni de vurabilirim.” Bay Spode yerinden sıçradı. “Bir bitkiye dönüşüyorum. Zamanımdan önce yaşıyorum. Freia altın elmalarla ilgilenemeyince Tanrılar bile yaşlandı. Sen, sevgili Edwin, burada elli pound için önemsiz bir kavgaya girişmek yerine, lüks bir tatile gitmem için bana kaynak sağlamalısın.”

“Belki de benimle birlikte Caxton’s Folly’de birkaç gün kalmak istersin?”

“Bana macera, heyecan ve güzel kadınlar sunabilir misin?”

“Serserilik fantezileri” dedi Bay Spode. “Tabii ki eşim var...” Karısını, seçkin bir şairin yenilenmesi ya da herhangi bir nedenle herhangi biri için feda etmeye tamamen karşı

olamazdı. Elsie bazen çok yorucu olabiliyordu. “O zaman” diye umutla devam etti, “şu Amerikan ders turları var...”

“Daha önce de söyledim Erwin, bu konu bir daha açılmamalı. Ne olursa olsun ders vermem artık.” Cadogan çimenlerin üstünde bir aşağı bir yukarı yürümeye başladı. Bay Spode, o esnada Cadogan’ın sık siyah saçlarının ortasında bir alanın kelleşmiş olduğunu fark etti üzüntüyle. “Ders vermeyi hiç istemiyorum. Ders vermeyeceğim. İstedğim Amerika değil; istediğim Poictesme* ya da Logres**. Tekrar ediyorum, yaşlanıyor ve bayatlıyorum. Ben tedbirli hareket ediyorum. Yarına kulak veriyorum. Bu sabah, bir faturayı gelir gelmez hemen ödediğimi fark ettim. Bunlar bitmeli. Başka bir çağda olsa, kayıp gençliğime geri dönebilmek için çocukların yaşayan kalplerini yiyip bitirirdim. Bu şartlar altında,” Bay Spode’un yanında durdu ve sırtına öyle bir heyecanla vurdu ki, zavallı adam neredeyse düşüyordu, “Oxford’a gitmeliyim.”

“Oxford. Ah.” Bay Spode kendini topladı. İşle ilgili utanç verici iddialarından geçici olarak uzaklaşmış olmaktan memnundu. “Çok iyi fikir. Bazen ben de üzerinden bir yıl geçmesine rağmen işi buraya taşıdığımı pişman oluyorum. Kimse orada, arada bir ev hasreti çekmeden benim yaşadığım kadar yaşayamaz.” Sanki bu Oxford fikri kendisinden çıkmış gibi, tumbul küçük vücudunu bir korse gibi saran havalı fuşya rengi yeleşini keyifle okşadı.

“Olabilir.” Cadogan, yüzündeki soylu hatları büyük bir ciddiyetle kırıştırıp ekşitti. “Tüm şehirlerin çiçeği Oxford. Ya da orası Londra mıydı? Neyse, çok da fark etmez.”

Bay Spode kararsızlıkla burnunun ucunu kaşdı.

“Oxford,” diye coşkuyla devam etti Cadogan, “guguk kuşlarının öttüğü, çan seslerinin yankılandığı (o kadar ki, neredeyse insanın dikkatini dağıtıyorlar), tarlakuşları ile büyülenip, kargalarla çevrelendiğin ve nehirlerle sarıldığın, rüya gibi bir şehir. Hopkins’in dehasının çoğunun, her şeyi

* James Branch Cabell’in fantezi eserlerindeki kurgusal ülke veya bölge (ç. n.)

** Kral Arthur’un Britanya Meselesi’ndeki krallığı (ed.n.)